

АНАЛИЗА ЈЕДИНИЦЕ СУСЕДСТВА У САВРЕМЕНОЈ АРХИТЕКТУРИ**ANALYSIS OF THE NEIGHBORHOOD UNIT IN MODERN ARCHITECTURE**Наташа Рацић, *Факултет техничких наука, Нови Сад***Област – Архитектура**

Кратак садржај – Рад се бави пројектовањем једнопо-родичних објеката који треба да задовоље форму јединице суседства. Циљ је био да се креира функционалан и еколошки квартал који ће становницима приуштити максимални угођај и лепији живот. Рад укључује анализу примера успешних пројеката у свету, као и њихову примену у савременој архитектури. Предложено решење истиче значај социјализације и уклапање оваквих објеката у већ постојеће изграђено окружење.

Кључне речи: *једно-породично становање, јединица суседства, еколошка градња*

Abstract – *The work deals with the design of single-family buildings that should satisfy the form of the neighborhood unit. The goal was to create a functional and ecological neighborhood that would provide residents with a maximum atmosphere and a more beautiful life. The work includes an analysis of examples of successful projects in the world, as well as their application in contemporary architecture. The proposed solution emphasizes the importance of socialization and the integration of such facilities into the already existing built environment.*

Keywords: *single-family housing, neighborhood unit, ecological construction*

1. УВОД

Убрзана урбанизација и непрекидни раст градова представљају једну од најважнијих изазова савременог друштва. Са порастом становништва и ширењем урбаних подручја, јавља се потреба за одрживим моделима урбаног планирања који могу да одговоре на комплексне захтеве модерне урбане средине.

Јединице суседства представљају просторне јединице унутар града које омогућавају становницима лак приступ основним услугама и садржајима, попут образовања, здравства, рекреације и трговине, све у оквиру пешачке удаљености. Овај модел урбаног планирања осмишљен је како би се смањиле саобраћајне гужве, унапредило социјално повезивање унутар заједнице и омогућило одрживо коришћење ресурса.

Овај рад проистекао је из мастер рада чији ментор је био др. Игор Мараш, ванр. проф.

2. ПОЈАМ „ЈЕДИНИЦА СУСЕДСТВА“

Појам "јединице суседства" односи се на концепт који се користи у урбанистичком планирању и архитектури како би се организовали простори унутар градова и насеља, фокусирајући се на стварање функционалних и одрживих заједница. Ова идеја је развијена у циљу побољшања квалитета живота људи кроз организацију простора на начин који омогућава једноставан приступ основним услугама, образовању, зеленим површинама и другим потребним садржајима.

Концепт "јединице суседства" је у великој мери популаризован током 1920-их година кроз рад америчког урбанисте Clarence Perry-a. [1]

Perry је осмислио овај модел као део свог плана за организацију градова који би се базирали на одрживим и самосталним заједницама. Кључна идеја је била да се осигура да становници имају приступ школама, парковима, продавницама и другим садржајима у оквиру пешачке удаљености, што смањује зависност од аутомобила и побољшава социјалне интеракције унутар заједнице.

Јасно дефинисани центар: Свака јединица суседства би требало да има центар који садржи основне услуге, као што су школа, продавнице, јавни парк или друге заједничке установе.

Пешачка приступачност: Један од кључних принципа јединице суседства је да становници могу пешке да дођу до свих основних садржаја. Типично, удаљеност до тих садржаја не би требала бити већа од 10-15 минута хода.

Ограничен саобраћај: Унутар јединице суседства, улице су дизајниране тако да ограниче саобраћај, стварајући безбедније и пријатније окружење за пешаке и бициклисте. Главне саобраћајнице су постављене на ободу јединице како би се смањила бука и загађење у стамбеним зонама.

Зелене површине и рекреација: Зелени простори су кључни за свако суседство, омогућавајући становницима простор за рекреацију, социјализацију и одмор. Ове површине такође доприносе естетском изгледу и еколошкој равнотежи.

НАПОМЕНА:

3. САВРЕМЕНИ ПРИМЕРИ ЈЕДИНИЦЕ СУСЕДСТВА

3.1. „Garden city“ у Кенту, Џорџ Озборн

Концепт: Основна идеја "Garden city" је планирани град који комбинује најбоље карактеристике урбаног и руралног живота. Howardov оригинални модел предвиђао је градове са пуно зелених површина, децентрализованим индустријама и самоодрживом инфраструктуром. Градске заједнице биле су пројектоване као аутономне јединице са властитим ресурсима, радним местима и зеленим окружењем које би промовисало бољи квалитет живота. [2].

Slika 1. Вртни град

3.2. Hammarby Sjöstad у Стокхолму

Концепт: Hammarby Sjöstad је један од најистакнутијих примера одрживог урбаног развоја у свету. Налази се у јужном делу Стокхолма, Шведска, и изграђен је на некада запустеном индустријском подручју. Овај пројекат представља модел модерног еколошког насеља које комбинује напредне технологије, одрживе праксе и висок квалитет живота. Циљ је био да се изгради заједница која не само да задовољава стамбене потребе, већ и минимализује негативан утицај на животну средину. [3].

Slika 2. Hammarby Sjöstad у Стокхолму

4. АРХИТЕКТОНСКО РЕШЕЊЕ ПРОЈЕКТА ЈЕДИНИЦЕ СУСЕДСТВА

Стремећи ка динамичном интегрисању у окружење, али и задовољавању потреба становника за социјалном интеграцијом дошла сам до новог урбаног решења које овом делу града омогућава савремено становање. Пројектни задатак који обухвата седам парцела са недефинисаним наменама, пружа могућност за стварање концепта јединице суседства. Као главна тема овога рада, по свим

3.3. Ваубан у Фрајбургу

Концепт: Ваубан (*Vauban*) је иновативно еколошко насеље у граду Фрајбург, Немачка, које је постало један од најпознатијих примера одрживог урбаног развоја. Изграђено на месту некадашње војне базе, насеље је настало као део шире стратегије града Фрајбурга да постане један од најзеленијих и најодрживијих градова у свету. Ваубан је посебно значајан због своје енергетске ефикасности, одрживих транспортних система и еколошког дизајна, са циљем смањења угљеничног отиска и стварања заједнице прилагођене човеку. [4].

Slika 3. Пример дела града Ваубан

принципима(основама, моделима) јединице суседства, покушала сам да искористим што више фрагмената који чине јединицу суседства што идеалнијом и функционалнијом.

Полазна тачка овог пројекта јесте потреба становника града за олакшицама у свакодневном животу и неометаном животном рутином. Из тог разлога, јавља се идеја за концептом јединице суседства у ширем центру града и тиме омогућава социјализацију, простор за рекреацију и забаву.

Својим изгледом простор даје слику зелене оазе, која пружа лагоднији и пријатнији живот. Седам парцела имају намену једнопородичног становања, сваки објекат на парцели прилагођен је њиховим капацитетима тј. квадратури парцеле. Тако добијамо различите основе објеката, такође и позиције на парцелама. Због неједнакости квадратуре објекта и парцеле, на неким деловима унутар граница парцеле добијамо просторе са већом или мањом површином дворишног простора које је обogaћено зеленилом.

Слика 4. Приказ решења

Главни акценат у новопроектваном делу улице био је на озелењавању простора у виду високог и носког растиња како би се задовољио еколошки отисак. Окружење ове улице су углавном вишеспратнице, стамбени објекти самим тим и смањена присутност зеленог појаса, то ме је подстакло да овој новопроектваној улици дам посебан акценат на томе. Поред озелељавања и омогућавања пријатнијег и здравијег боравку у овом делу кварта, битну улогу игра и урбани мобилијар који је планиран да се постави унутар нове пешачке зоне.

Слика 5. Визуелни приказ новопроектваног решење

5. ЗАКЉУЧАК

На основу спроведеног истраживања о јединицама суседства у Новом Саду, може се закључити да ове јединице играју кључну улогу у обликовању урбаног и социјалног живота града. Њихова структура и организација омогућавају стварање функционалних и

повезаних заједница, где становници имају приступ основним услугама и садржајима у непосредној близини. Један од кључних фактора који доприноси квалитету живота у овим заједницама је присуство зелених површина. Истраживање је показало да зелени простори значајно утичу на социјализацију становника, омогућавајући им места за рекреацију, одмор и окупљање.

Слика 7. Визуелни приказ

6. ЛИТЕРАТУРА

- [1] <http://www.cittaconquistatrice.it/lunita-di-vicinato-1929/>
- [2] <https://www.theguardian.com/artanddesign/architecture-e-design-blog/2014/mar/17/ebbsfleet-garden-city-george-osborne>
- [3] <https://urbangreenbluegrids.com/projects/hammarby-sjostad-stockholm-sweden/>
- [4] <https://www.gradjevinarstvo.rs/tekstovi/1711/820/frajb-urg-%E2%80%93-zeleni-grad>

Кратка биографија:

Наташа Рацић рођена је у Новом Саду 1998. год. Мастер рад на Факултету техничких наука из области Архитектуре – Архитектонско пројектовање одбранила је 2024. године.

контакт: racicnatasal@gmail.com